

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 269/2018 Z. z. o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania a o zmene a doplnení zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/398>

Materiál v pripomienkovom konaní do 19.08.2024

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže ako iniciatívny materiál

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Účelom návrhu zákona je úprava najzásadnejších otázok, ktoré spôsobujú vysokým školám problémy v praxi, javia sa ako neefektívne a komplikujú a predlžujú rozhodovacie procesy. Účelom je tiež odstránenie niektorých nepresností zákona. Odstránením príslušných problémov sa zefektívnia procesy riadenia vysokých škôl. Predmetom návrhu zákona je najmä úprava: 1. pôsobnosti akademického senátu, 2. lehôt pre vyhlásenie voľby rektora, 3. spôsobu obsadzovania miest vedúcich zamestnancov verejnej vysokej školy, 4. kreácie správnej rady a 5. kvalifikačných predpokladov na obsadzovanie funkčného miesta docenta a profesora

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť od 01.02.2025, okrem vymedzených ustanovení, ktoré nadobudnú účinnosť neskôr.

Postoj RÚZ k materiálu

Zámer optimalizovať legislatívne úpravy v súlade s praktickou aplikovateľnosťou a skúsenosťami z praxe považujeme za prínosný. Rovnako pozitívne hodnotíme snahu zjednodušiť niektoré postupy a prehľadnejšie riešiť kompetencie riadiacich orgánov vysokej školy – najmä správnych rád a akademických senátov. Považujeme za zásadné: a) vyvážené kreovanie a pôsobenie akademického senátu a správnej rady s výkonovo orientovaným pôsobením rektora, b) profilovanie vysokých škôl v súlade s ich dlhodobým zámerom a v neposlednom rade c) zodpovednosť ministerstva za prenos spoločenských potrieb do fungovania a výsledkov činnosti vysokých škôl – „transparentným“ a nie politizovaným spôsobom.

RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu ako celku

Zámer optimalizovať legislatívne úpravy v súlade s praktickou aplikovateľnosťou a skúsenosťami z praxe považujeme za prínosný. Rovnako pozitívne hodnotíme snahu zjednodušiť niektoré postupy a prehľadnejšie riešiť kompetencie riadiacich orgánov vysokej školy – najmä správnych rád a akademických senátov.

Pre RÚZ je kľúčové, aby legislatíva upravujúca pôsobenie vysokých škôl vytvárala priestor pre neustále zvyšovanie ich kvality, zlepšovanie konkurencieschopnosti a otvorenosti spoločenským potrebám, kde vnímame ako veľmi významné aj potreby trhu práce a spoločenských či technologických inovácií. V záujme priorit uvedených v predchádzajúcej vete považujeme za zásadné: a) vyvážené kreovanie a pôsobenie akademického senátu a správnej rady s výkonovo orientovaným pôsobením rektora, b) profilovanie vysokých škôl v súlade s ich dlhodobým zámerom a v neposlednom rade c) zodpovednosť ministerstva za prenos spoločenských potrieb do fungovania a výsledkov činnosti vysokých škôl – „transparentným“ a nie politizovaným spôsobom.

RÚZ podporuje navrhnuté technické zjednodušenia a vyjasnenia v ustanoveniach zákona. RÚZ však predkladá k návrhu zákona zásadné pripomienky. Navrhnuté zmeny ustanovení zákona pokladáme vo viacerých častiach ako oslabujúce prínos správnych rád v oblasti prenosu spoločenských požiadaviek do priestoru vysokých škôl, obmedzujúce súčinnosť správnych rád a akademického senátu v oblasti kreovania strategického smerovania vysokej školy a bezdôvodne obmedzujúce profesionalizáciu v riadení vysokej školy – čo je protichodné deklarovanému zámeru novelizácie zákona v dôvodovej správe. Dôvodová správa pritom neuvádza žiadne faktické či dátové podklady, ktoré by zdôvodňovali navrhované zmeny. Nevieme o zásadných kritických reflexiách v akomkoľvek analytickom materiáli z doterajšieho fungovania správnych rád po úpravách zákona v roku 2021. Naopak, v platforme členov správnych rád, v rámci ktorej spolu s ministerstvom diskutujeme informačné potreby členov správnych rád sme zaznamenali väčšinou pozitívne spätné väzby na postupné zlepšovanie súčinnosti správnych rád, rektorov a akademických grémii. Máme k tomu aj výstupy nedávneho prieskumu medzi členmi správnych rád.

Z týchto dôvodov preto vnímame veľmi negatívne, že ministerstvo necítilo potrebu prediskutovať takto závažné zmeny či už na vyššie uvedených platformách, alebo na iných fórach. Neochotu ministerstva viesť konštruktívnu diskusiu dokladá aj predloženie návrhu do pripomienkového konania práve v čase letných dovoleniek.

2. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 1

RÚZ navrhuje uvedený bod vypustiť.

Odôvodnenie:

Nevidíme dôvod takejto úpravy a nie sme si ani vedomí, že by existoval nejaký praktický problém, ktorý sa mám navrhovaným ustanovením riešiť. Takéto riešenie s použitím slova „výhradne“ môže spôsobiť problémy širokému spektru aktivít typu detská univerzita, letná univerzita, univerzita tretieho veku.

Existujú totiž súkromné firmy či iné organizácie, ktoré tieto slová v názve majú a nie je zjavné, či tak všeobecné označenie (bežne používaný výraz) je vôbec možné chrániť v zmysle platnej legislatívy a čo bude znamenať v tomto smere uvedenie takéhoto ustanovenia do zákona o vysokých školách. Žiadame o objasnenie, ako sa má ustanovenie aplikovať ak by malo byť súčasťou zákona.

Vzniká totiž otázka či bude napr. možné zaregistrovať webovú stránku napr. vysokeškoly.sk? Bude potrebné napr. zmeniť obchodné meno "Univerzitná ambulancia s.r.o." ?

3. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 7

Navrhujeme formulovať nasledovne:

!§ 9 ods.1 bod b) teda bude znieť:

„b) schvaľuje na návrh rektora pred predložením na schválenie správnej rade verejnej vysokej školy

1. dlhodobý zámer verejnej vysokej školy,
 2. zlúčenie, splynutie, zrušenie, rozdelenie, zmenu názvu alebo zmenu sídla verejnej vysokej školy, zriadenie, zlúčenie, splynutie, zrušenie, rozdelenie, zmenu názvu alebo zmenu sídla súčasti verejnej vysokej školy,
 3. metodiku rozpisu dotácie vrátane rozpisu dotácie zo štátneho rozpočtu z kapitoly ministerstva školstva podľa § 89 na súčasti verejnej vysokej školy,
 4. správu o kontrole hospodárenia s finančnými prostriedkami vysokej školy a majetkom verejnej vysokej školy
- “ “

a súčasne navrhujeme upraviť v bode d) nasledovne:

d) „kontroluje hospodárenie s finančnými prostriedkami verejnej vysokej školy a majetkom verejnej vysokej školy a oznamuje výsledky kontroly rektorovi, ktorý ich predloží na schválenie správnej rade verejnej vysokej školy, „

V prípade akceptácie tejto pripomienky by bolo potrebné upraviť aj § 41 odsek 1, ktorý by znel:

(1) Správna rada verejnej vysokej školy schvaľuje na návrh rektora po schválení akademickým senátom verejnej vysokej školy

- a) dlhodobý zámer verejnej vysokej školy

- b) metodiku rozpisu dotácie vrátane rozpisu dotácie zo štátneho rozpočtu z kapitoly ministerstva školstva podľa § 89 na súčasti verejnej vysokej školy,
- c) zlúčenie, splynutie, zrušenie, rozdelenie, zmenu názvu alebo zmenu sídla verejnej vysokej školy,
- d) zriadenie, zlúčenie, splynutie, zrušenie, rozdelenie, zmenu názvu alebo zmenu sídla súčasti verejnej vysokej školy.

A bod § 41 bod 4. by znel:

“Správna rada verejnej vysokej školy schvaľuje na návrh rektora rozpočet verejnej vysokej školy.”

Odôvodnenie:

Dlhodobý zámer vysokej školy je strategický dokument, ktorý definuje kľúčové zameranie vysokej školy a nemôže byť akademickým senátom neschválený, nakoľko je záväzný pre pôsobenie akademickkej obce danej vysokej školy a definuje profilovanie akademických činností. Akademická obec by preto mala zámer schváliť prostredníctvom svojich volených zástupcov.

Správna rada je v koncepcii zákona orgánom, ktorý s konečnou platnosťou rozhoduje o rozpočte a nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami vysokej školy a rektor je zodpovedný za návrh zostavenia rozpočtu a ďalšie manažérske rozhodnutia týkajúce sa hospodárenia vysokej školy. Je preto potrebné, aby zákon ukladal akademickému senátu, aby výsledky kontroly hospodárenia predkladal rektorovi a ten aby ich predkladal na konečné schválenie správnej rade.

4. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 10

Navrhujeme novelizačný bod vypustiť a ponechať §9 odsek 1, písm. j) so slovami „po predchádzajúcom vyjadrení správnej rady verejnej vysokej školy“. Následne doplniť do §41, kde odsek (6) v znení:

“(6) Správna rada verejnej vysokej školy sa vyjadruje k veciam, ktoré jej na prerokovanie predloží rektor alebo predseda akademického senátu verejnej vysokej školy, vrátane výročnej správy o činnosti verejnej vysokej školy a výročnej správy o hospodárení verejnej vysokej školy pred schválením v akademickom senáte verejnej vysokej školy.”

Odôvodnenie:

Argument o zjednodušení schvaľovania materiálov v riadiacich procesoch vysokej školy v tomto prípade opäť nevnímame ako relevantný. Je v poriadku, že akademický senát schvaľuje výročnú správu o činnosti verejnej vysokej školy a výročnú správu o hospodárení verejnej vysokej školy predloženú rektorom, avšak ide o tak významné materiály, že by najprv mala mať správna rada povinnosť sa k nim vyjadriť. Správna rada nie je „pre honor“ ale pre prácu a súčinnosť s akademickým senátom a rektorom.

5. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 29, v časti §17 odsek 8

V uvedenom ustanovení navrhujeme vypustiť znenie odseku 8 – zmluvná pokuta v neprospech vysokej školy.

Odôvodnenie:

Toto ustanovenie môže zabrániť vysokým školám vstupovať do bežných obchodných vzťahov riadiacich sa obchodným zákonníkom. Je v poriadku ak existuje pre verejné vysoké školy viacstupňová kontrola a zabezpečenie ochrany ich majetku ale každý obchodný vzťah obsahuje aj riziká a tie sú riešené sankciami voči protistrane. Preto by mala mať možnosť vysoká škola pristúpiť na primerané zmluvné sankcie.

6. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 32

Navrhujeme uvedený novelizačný bod vypustiť a teda ponechať doterajšie znenie.

Odôvodnenie:

Predkladateľ zdôvodňuje návrh vypustiť tento odsek, nakoľko § 20 ods. 1 písm. b) uvádza, že ministerstvo určuje formu výročnej správy. Podľa nášho názoru je ale kľúčové v záujme koncentrácie vysokých škôl na ich diferencované misie pretavené do dlhodobých zámerov mať priamo v zákone uvedené, ktoré sú najzásadnejšie parametre, ktoré musí vysoká škola aj ministerstvo sledovať a vyhodnocovať.

7. Zásadná pripomienka k bodu 36

Navrhujeme zmeniť poslednú vetu tak, aby bola v súlade so súčasným právnym stavom, ktorý zaručuje vyváženosť počtu členov správnej rady nominovaných akademickým senátom a ministerstvom. Znenie §40 odsek 2 by bolo nasledovné:

„(2) Správna rada verejnej vysokej školy má najmenej päť členov; počet členov určí štatút verejnej vysokej školy tak, aby zodpovedal najmenej jednej štvrtine počtu členov akademického senátu verejnej vysokej školy a aby bol nepárny. Časť členov volí a odvoláva akademický senát verejnej vysokej školy, z toho najmenej jedného člena volí a odvoláva len jeho študentská časť; počet členov, ktorých volí študentská časť akademického senátu verejnej vysokej školy, určí štatút verejnej vysokej školy. Časť členov vymenúva a odvoláva minister školstva. Počet členov, ktorých vymenúva minister školstva je rovnaký o jedného člena menej ako počet členov, ktorých volí akademický senát verejnej vysokej školy.“

V prípade, ak má navrhovateľ na základe praktických skúseností, ktoré ho vedú k novelizácii legislatívy, obavu z limitovanej rozhodovacej schopnosti takto vyvážené kreovanej správnej rady, navrhujeme v súlade s duchom § 40 ods.1: „Správna rada verejnej vysokej školy je orgán, ktorý v rámci svojej pôsobnosti podporuje posilňovanie väzby verejnej vysokej školy a spoločnosti v súlade s poslaním vysokej školy. Správna rada verejnej vysokej školy uplatňuje a presadzuje verejný záujem v činnosti verejnej vysokej školy.“ posilniť počet zástupcov vymenovaných ministerstvom úpravou poslednej vety nasledovne:

„Počet členov, ktorých vymenúva minister školstva je o jedného člena menej viac ako počet členov, ktorých volí akademický senát verejnej vysokej školy.“

Odôvodnenie:

Zmyslom pôsobenia správnej rady vysokej školy je posilňovanie väzby verejnej vysokej školy a spoločnosti v súlade s poslaním vysokej školy a presadzovanie verejného záujmu. Preto je vyváženosť nominantov, ktorých vidí ako najvhodnejších interné akademické prostredie a relevantní externí partneri vysokej školy kľúčové. Je skôr úlohou nastavenia interných pravidiel ministerstva a akademického senátu, prípadne oprávnených subjektov pre nominovanie kandidátov, aby si nastavili transparentný proces nominácií osobností, ktoré dokážu účelne prenášať najrelevantnejšie spoločenské a ekonomické potreby do fungovania vysokej školy. Nezaznamenali sme z doterajšej praxe skúsenosti s neprimeraným presadzovaním nerelevantných záujmov nominantmi ministerstva v správnych radách a zásadne nesúhlasíme s navýšením pomeru členov správnej rady nominovaných interným akademickým prostredím – čo ide úplne proti zmyslu pôsobenia správnej rady a jej prínosu pre znižovanie izolácie vysokých škôl od okolitého prostredia a trend v legislatívnej úprave by mal byť skôr opačný.

8. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačnému bodu 38 v časti §40 odsek 5

Navrhujeme formulovať §40 odsek 5 nasledovne:

„(5) Verejná vysoká škola zorganizuje verejné vypočutie kandidátov vrátane priameho online dostupného prenosu vypočutia a doručí ministerstvu školstva pozvánku na verejné vypočutie kandidátov; ak o to ministerstvo školstva požiadala, verejné vypočutie kandidátov sa uskutoční do 30 kalendárnych dní odo dňa doručenia tejto žiadosti. Akademický senát verejnej vysokej školy alebo minister školstva môžu určiť, že verejného vypočutia sa zúčastní len vybraná skupina uchádzačov z návrhov, ktoré im boli predložené, ak počet návrhov presiahne desaťnásobok nimi obsadzovaných miest v správnej rade. Akademický senát verejnej vysokej školy a ministerstvo školstva sa môžu vzájomne vyjadriť k vypočutým kandidátom písomnou formou do 15 kalendárnych dní odo dňa konania verejného vypočutia. Po vyjadrení alebo márnom uplynutí lehoty na vyjadrenie akademický senát verejnej vysokej školy volí tajným hlasovaním a minister školstva vyberá z vypočutých kandidátov členov správnej rady verejnej vysokej školy v príslušnom počte, najneskôr do 30 kalendárnych dní.“

Odôvodnenie:

Navrhujeme tieto doplnenia (online prenos z vypočutia, selekciu kandidátov v prípade desaťnásobku obsadzovaných miest a lehotu na uskutočnenie vypočutia) v záujme zvýšenia transparentnosti a verejnej kontroly procesu výberu z kandidátov na členov správnej rady a v záujme redukcie priestoru pre vylúčenie niektorých kandidátov z výberového procesu prostým neprizvaním na vypočutie.

9. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačnému bodu 38 v časti §40 odsek 6

Navrhujeme odstrániť v poslednej vete časť za čiarkou: „...s výnimkou člena voleného študentskou časťou akademického senátu verejnej vysokej školy.“

Odôvodnenie:

Vzhľadom na poslanie správnej rady a dôvody uvedené v predchádzajúcej zásadnej pripomienke č.2 sme presvedčení, že aj člen správnej rady volený študentskou časťou akademického senátu, by nemal byť z interného akademického prostredia vysokej školy ale študenti by mali vybrať osobnosť schopnú plniť poslanie člena správnej rady v zmysle § 40 ods.1: „...podporuje posilňovanie väzby verejnej vysokej školy a spoločnosti v súlade s poslaním vysokej školy ... uplatňuje a presadzuje verejný záujem v činnosti verejnej vysokej školy“.

10. Zásadná pripomienka k bodu 40. – V § 40 odsek 15 znie:

Uvedený bod navrhujeme vypustiť a teda ponechať pôvodné znenie § 40 odsek 14 v znení:

„(14) Členovia správnej rady verejnej vysokej školy majú nárok na poskytnutie odmeny za čas výkonu funkcie na zasadnutí správnej rady a náhradu výdavkov spojených s výkonom tejto funkcie podľa osobitného predpisu.25b) Pravidlá poskytnutia a určenia výšky odmeny a náhrady výdavkov určí na návrh rektora akademický senát príslušnej verejnej vysokej školy. Účasť členov správnej rady verejnej vysokej školy na zasadnutí správnej rady verejnej vysokej školy je úkonom vo všeobecnom záujme.25c) „

Odôvodnenie:

Vloženie ustanovenia do zákona, ktoré bráni vysokej škole profesionalizovať jej riadiace štruktúry vrátane politiky odmeňovania je priamo v kontradičii so snahou získať do riadiacich štruktúr vysokých škôl práve cez správne rady aktívnych, spoločensky a ekonomicky vysoko angažovaných členov, ktorí nie sú súčasťou správnej rady pre „...dostatočný honor za samotné členstvo...“ ako uvádza v dôvodovej správe predkladateľ ale predovšetkým s ambíciou prospieť vysokej škole v napĺňaní jej misie, dlhodobého zámeru a v dosahovaní jej výkonových cieľov, vrátane efektivity riadenia finančného, personálneho atď. Takéto pôsobenie znamená nemalú časovú dotáciu každého člena správnej rady, nie symbolické členstvo („...v zmysle návratu k zaužívanej praxi v akademickom prostredí...“ – ako argumentuje predkladateľ) a preto by malo byť ponechané na vysokej škole, ako nastaviť odmeňovanie či kompenzáciu nákladov členov správnej rady.

11. Zásadná pripomienka k čl. I., k novelizačnému bodu 41, v časti §41 odsek 7

Navrhujeme zmeniť poslednú vetu v tomto odseku nasledovne: ponechať pôvodné znenie § 40 odsek 14 v znení: “ ... Dohodnuté ciele a merateľné ukazovatele a vyhodnotenie ich plnenia k 31. decembru príslušného roka sa každoročne predkladajú akademickému senátu ako neverejný dokument do 31. januára nasledujúceho roka.”

Odôvodnenie:

Merateľné ukazovatele a ciele dohodnuté medzi správnu radou a rektorom by mali reflektovať strategické aj operatívne imperatívy chodu a rozvoja vysokej školy. Zverejnenie konkrétnych indikátorov a ich plnenia môže ohrozovať konkurencieschopnosť vysokej školy na domácom či medzinárodnom trhu vzdelávania, vedy, výskumu či inovácií a tiež môže ohroziť ciele partnerstvá s akademickými či komerčnými subjektmi a pod. Súčasne môže takto zákonom vyžadovaná forma zverejnenia viesť k príliš všeobecným, nič nehovoriacim formuláciám cieľov a indikátorov v snahe vyhnúť sa vyššie uvedeným rizikám, čím strácajú na potenciály podporiť rozvoj konkurenčných výhod vysokej školy či iných priorit, s ktorými nie je zmysluplné (najmä) priebežne oboznamovať verejnosť. Preto navrhujeme zmeniť povinnosť informovať o dohodnutých cieľoch a merateľných ukazovateľoch a vyhodnotení ich plnenia z verejného fóra na interné fórum riadiacich štruktúr vysokej školy, teda do akademického senátu.

12. Zásadná pripomienka k čl. I., k novelizačnému bodu 41, v časti §41 odsek 8

Ustanovenie navrhujeme formulovať nasledovne:

„(8) Správna rada verejnej vysokej školy prijíma svoje závery formou uznesenia. Na schválenie úkonov podľa odsekov 1 až 5 a 7 sa vyžaduje súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov správnej rady verejnej vysokej školy.“

Odôvodnenie:

Jednou z kľúčových kompetencií správnej rady je spolupráca s rektorom a nastavovanie indikátorov pre jeho výkonové ciele, previazané na jeho odmenu. Preto navrhujeme aj hlasovanie o tomto bode/ustanovení zákona zaradiť medzi rovnako významné bodom 1 až 5.

13. Zásadná pripomienka – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme doplniť medzi stupne štúdia pred prvý, Bakalársky stupeň Krátky terciárny program, zodpovedajúci v klasifikácii ISCED (Medzinárodné štandardné členenie vzdelávania) úrovni 5, a to nasledovne:

Krátky terciárny študijný program

- (1) Krátky terciárny študijný program, ako študijný program poskytujúci ukončené vyššie odborné vzdelanie a súčasne plní požiadavky kreditov, ktoré sú odseku 4 započítateľné a uznateľné vysokou školou v prípade pokračovania v štúdiu na vysokej škole ako kredity za maximálne dva akademické roky Bakalárskeho stupňa štúdia.
- (2) Krátky terciárny študijný program sa zameriava na najmä na získanie odborovo špecifických teoretických poznatkov a praktických poznatkov založených na súčasnom stave aplikačnej praxe a inovačných trendoch v predmetnom študijnom odbore. Krátky terciárny študijný program je ponúkaný tak študentom, ktorí majú záujem získať vyššie odborné vzdelanie, ako aj študentom, ktorí plánujú po ukončení krátkeho terciárneho študijného programu pokračovať na bakalárskom stupni vysokoškolského štúdia s možnosťou započítania získaných kreditov, získaných v rámci ukončenia krátkeho terciárneho študijného programu.
- (3) Absolventi krátkeho terciárneho študijného programu získajú vyššie odborné vzdelanie.
- (4) Krátky terciárny program poskytuje vysoká škola alebo stredná odborná škola. V prípade, že je krátky terciárny študijný program súčasne kvalifikáciou pre pokračovanie na prvom stupni vysokoškolského štúdia, musí splniť nasledovné požiadavky:
- (5) Krátky terciárny program sa primerane riadi ustanoveniami tohto zákona platnými pre bakalársky stupeň štúdia.
- (6) Ak je poskytovateľom krátkeho terciárneho programu stredná odborná škola, musí preukázať zmluvný vzťah s vysokou školou, ktorá akceptuje/uzná získané kredity absolventa krátkeho terciárneho programu v rámci ňou poskytovaných bakalárskych študijných programov.
- (7) Vysoká škola akceptuje/uzná získané kredity absolventa krátkeho terciárneho programu v rámci ňou poskytovaných bakalárskych študijných programov po riadnom prijatí uchádzača na bakalárske štúdium.
- (8) Štandardná dĺžka štúdia vrátane odbornej praxe pre krátky terciárny študijný program je minimálne dva a maximálne tri akademické roky; počet kreditov, ktorých dosiahnutie je podmienkou riadneho skončenia štúdia, pre krátky terciárny študijný program so štandardnou dĺžkou štúdia
 - a) dva akademické roky je 90 kreditov,
 - b) tri akademické roky je 120 kreditov.
- (9) Krátky terciárny študijný program sa ukončuje Absolventskou skúškou.
- (10) Absolventom krátkeho terciárneho programu sa vystavuje vysvedčenie o absolventskej skúške a absolventský diplom s právom používať titul „diplomovaný špecialista“ so skratkou „DiS“, v umeleckých odboroch titul „diplomovaný umelec“ so skratkou „DiS.art“.

Odôvodnenie:

Približovanie slovenského terciárneho vzdelávania medzinárodným trendom (u nás skoro nula percent absolventov, napr. v Rakúsku 40% absolventov terciárneho vzdelávania s takýmto diplomom) a akcelerujúce zmeny na trhu práce (je potrebné rýchlo doplniť špecifické moduly vzdelávania pre nové povolania) vyžadujú zavedenie krátkych terciárnych programov, čomu sa už venujú aj pracovné skupiny ministerstva školstva v súlade s programovým vyhlásením vlády SR, s čím počítajú mnohé strategické dokumenty pre rozvoj celoživotného, postsekundárneho a terciárneho vzdelávania v SR a s podporou prípravy takýchto dokumentov počíta aj Harmonogram výziev v operačnom programe „Slovensko“ s termínom konca štvrtého kvartálu 2025. Je preto najvyšší čas zahrnúť legislatívnu úpravu do vysokoškolského zákona pri tejto novelizácii. Nevieme si ináč (bez legislatívnej pripravenosti) predstaviť oprávnenosť čerpania eurofondov na tento účel vysokými školami, ako je plánované. Predovšetkým však opomenutie tejto

potrebnej zmeny ohrozuje flexibilitu systému vo vyššom vzdelávaní a vyššom odbornom vzdelávaní vzhľadom k dynamicky sa meniacim potrebám trhu práce a ohľadne priepustnosti vzdelávacieho systému k vyšším, komplexnejším, medziodborovým a špecifickým kvalifikáciám. Rovnako sa opomenutím tejto zmeny neotvára vysokým školám možnosť výrazne participovať na celoživotnom vzdelávaní.

14. Zásadná pripomienka – vloženie nového novelizačného bodu

RÚZ navrhuje vložiť do §58 nové odseky v znení:

„() Vysoká škola je povinná stanoviť minimálne kritériá v oblasti vedomostí, zručností a všeobecných predpokladov pre vysokoškolské štúdium v konkrétnom študijnom programe, ktoré zverejní najmenej 6 mesiacov pred termínom podávania prihlášok na konkrétne študijné programy vysokoškolského štúdia. V rovnakom termíne zverejní spôsob overenia týchto predpokladov v rámci prijímacieho konania.“

„() Vysoká škola overí v rámci prijímacieho konania prostredníctvom ňou zvolených metodík požadované minimálne kritériá v oblasti vedomostí, zručností a všeobecných predpokladov. Štatistické vyhodnotenie týchto meraní bude podkladom pre negociáciu relevantných indikátorov vo výkonnostných zmluvách vysokej školy a jej súčastí. „

Odôvodnenie:

Cieľom návrhu je cielená podpora tých vysokých škôl a ich programov, ktoré sú schopné prilákať vysoko talentovaných a súčasne zabrániť mrhaniu verejných zdrojov na štúdium uchádzačov, ktorí nespĺňajú minimálne kritériá pre štúdium. Stanovenie kritérií a ich úrovne je na zodpovednosti vysokých škôl voči spoločnosti pri plnení svojej misie.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/398>